

NORGES HØYESTERETT

Den 20. juli 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Endresen, Normann og Bergsjø i

HR-2018-1422-U, (sak nr. 18-091685STR-HRET), straffesak, anke over dom

I.

A

(advokat Marianne Darre-Næss)

mot

Påtalemyndigheten

II.

B

(advokat Daniel Sannerud Storrvik)

mot

Påtalemyndigheten

III.

C

(advokat Gunhild Bergan)

mot

Påtalemyndigheten

IV.

D

(advokat Hilde Marie Ims)

mot

Påtalemyndigheten

V.

E

(advokat Steinar Jacob Thomassen)

mot

Påtalemyndigheten

VI.

F

(advokat Sverre Sjøvold)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt slik

DOM OG BESLUTNING :

- (1) Saken gjelder spørsmål om opphevelse av lagmannsrettens dom på grunn av saksbehandlingsfeil for så vidt gjelder to av de domfelte. For de øvrige domfelte gjelder saken anketillatelse, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum.
- (2) Den 30. juni 2017 tok Statsadvokatene i Vestfold og Telemark ut tiltale mot de ankende parter, herunder B, født 00.00.1991, og A, født 00.00.1974, for overtredelse av straffeloven § 327, jf. § 16 om ransforsøk, § 263 om trusler og § 254 om frihetsberøvelse.
- (3) Nordre Vestfold tingrett avsa 25. september 2017 dom med slik domsslutning, hva angår henholdsvis B og A:
- "6. B, f. 00.00.1991, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 327 jf. § 16 jf. § 15 straffeloven (2005) § 263 jf. § 15 straffeloven (2005) § 254 jf. § 15**
- Alt sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a og b, samt straffeloven (2005) § 82 til fengsel i 2 – to – år og 9 – ni – måneder.**
- 7. A, f. 1974, dømmes for overtredelse av straffeloven (2005) § 327 jf. § 16 jf. § 15 straffeloven (2005) § 263 jf. § 15**
- Alt sammenholdt med straffeloven (2005) § 79 bokstav a, samt straffeloven (2005) § 82 til fengsel i 2 – to – år og 4 – fire – måneder. Varetekt kommer til fradrag med 194 – hundreogtittifire – dager, jf. straffeloven (2005) § 83."**
- (4) Den 6. november 2017 ble domsslutningen rettet slik: "A, f. 00.00.1974, frifinnes for overtredelse av straffeloven (2005) § 254, jf. strl. (2005) § 15."
- (5) B anket til lagmannsretten for så vidt gjaldt bevisvurderingen under skyldspørsmålet for tiltalens post I – ransforsøket – og post III – frihetsberøvelsen. A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, saksbehandlingen og straffutmålingen for tiltalens post I og II. Han ble i tingretten frifunnet for post III om frihetsberøvelse. Lagmannsretten henviste ankene til behandling.
- (6) Agder lagmannsrett avsa 20. april 2018 dom i sak nr. 17-181368AST-ALAG med slik domsslutning, hva angår henholdsvis B og A:

"7. **B, født 00.00.1991, dømmes for overtredelse av straffeloven § 327 jf. § 16 jf. § 15, og straffeloven § 254 jf. § 15, samt det forhold han ble rettskraftig domfelt for ved Nordre Vestfold tingretts dom 25. september 2017, sammenholdt med § 79 bokstav a og b og § 82, til en straff av fengsel i 2 – to – år og 10 – ti – måneder.**

8. **A, født 00.00.1974, dømmes for overtredelse av straffeloven § 327 jf. § 16 og § 15, og straffeloven § 263 jf. § 15, sammenholdt med § 79 bokstav a og § 82, til en straff av fengsel i 3 – tre – år og 2 – to – måneder. Varetektsfradraget utgjør per i dag 406 dager."**

- (7) B har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen under domfellelsen for post III (frihetsberøvelsen) og straffutmålingen.
- (8) Til anken over saksbehandlingen anføres det at lagmannsretten uriktig har lagt til grunn at de tiltalte, deriblant B, har erkjent å ha bundet fornærmede G på badet. B har under etterforskningen, for tingretten og for lagmannsretten benektet å ha hatt noe kunnskap om at G ble bundet. Når lagmannsretten utelukkende baserer domfellelsen for frihetsberøvelse på en misforstått oppfatning av at B har erkjent forholdet, er dette en saksbehandlingsfeil som må antas å ha virket inn på dommens innhold. Det anføres at det er grunnlag for opphevelse i ankeutvalget på dette punkt, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (9) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og straffutmålingen.
- (10) Hva gjelder anken over saksbehandlingen, vises det til at A ble frifunnet for tiltalens post III – frihetsberøvelse – i tingretten. Det anføres at det ut fra lagmannsrettens domspremisses i realiteten er utmålt straff også for frihetsberøvelse.
- (11) *Påtalemyndigheten* har til Bs anførsel uttalt at det er riktig at B aldri har erkjent å ha fått med seg at G ble bundet på badet. Lagmannsrettens uttalelse om at de tiltalte ikke har nektet for å ha bundet henne, er således misvisende. Imidlertid anføres det at når dommen leses i sammenheng, må lagmannsretten anses å ha gitt en tilstrekkelig begrunnelse for domfellelsen.
- (12) Til As anførsel har *påtalemyndigheten* uttalt at det må bero på en skrivefeil når lagmannsretten i straffutmålingspremissene skriver at A også skal dømmes for frihetsberøvelse. Det må antas at skrivefeilen ikke har virket inn på straffutmålingen.
- (13) Agder lagmannsretts dom 20. april 2018 i sak nr. 17-181368AST-ALAG er også anket av:
- C, født 00.00.1982. Anken gjelder straffutmålingen.
 - D, født 00.00.1983. Anken gjelder straffutmålingen.
 - E, født 00.00.1984. Anken gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen. I tillegg er det begjært ny behandling av erstatningskravene.
 - F, født 00.00.1974. Anken gjelder straffutmålingen.
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at Bs anke – i tillegg til straffutmålingen – gjelder saksbehandlingen for så vidt gjelder domfellelsen under tiltalens post III om medvirkning til frihetsberøvelsen av G, jf. straffeloven § 254, jf. § 15. Han har anført som saksbehandlingsfeil at lagmannsretten legger til grunn at han har erkjent de faktiske forhold knyttet til at G ble bundet på badet, noe han har benektet kjennskap til. Dette har medført at det ikke foretas noen ytterligere bevisbedømmelse, noe som må føre til at dommen må oppheves på dette punkt, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.

- (15) Også påtalemyndigheten er enig i at B ikke erkjente å ha fått med seg at G ble bundet på badet.
- (16) Ankeutvalget bemerker at det fremgår i lagmannsrettens henvisningsbeslutning 27. november 2017 at B gjorde gjeldende at det er feil at han erkjente at G ble bundet, og at det er ubestridt at han befant seg i stuen da det skjedde.
- (17) Det fremstår på denne bakgrunn klart at lagmannsretten har misforstått et bevis når det i dommen heter at "[d]e tiltalte har ikke nektet for at de bandt så vel H som G med slips, etter at slipsene var blitt dynket i vann". At lagmannsretten har misforstått et bevis, er en saksbehandlingsfeil, jf. blant annet Rt-2009-801 avsnitt 17.
- (18) Spørsmålet er så om feilen har virket inn på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd. Lagmannsretten har konkludert med at B har medvirket til frihetsberøvelse. Dette er utelukkende basert på hans angivelige erkjennelse. Etter utvalgets oppfatning fremstår det dermed som klart at misforståelsen kan ha innvirket på dommens innhold. Når B gjør gjeldende at han var i stuen da G ble bundet, er det ikke tilstrekkelig for domfellelse for frihetsberøvelse at han for øvrig hadde en aktiv rolle under ransforsøket, slik aktor gjør gjeldende.
- (19) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at lagmannsrettens dom med ankeforhandling må oppheves på dette punkt, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (20) A har anket over straffutmålingen og saksbehandlingen. Hva gjelder saksbehandlingsanken anføres det at han ut fra lagmannsrettens domspremisser og den utmålte straffen i realiteten også er dømt for frihetsberøvelsen som han ble frifunnet for i tingretten.
- (21) Ankeutvalget viser til at A i tingretten er rettskraftig frifunnet for tiltalens post III om medvirkning til frihetsberøvelsen av G, jf. straffeloven § 254, jf. § 15.
- (22) I lagmannsrettens dom på side 18 heter det om utmålingen av straff for A at "[d]et skal utmåles straff for medvirkning til ransforsøk, trusler og frihetsberøvelse".
- (23) Påtalemyndigheten har fremhevet at det i lagmannsrettens dom på side 5 fremgår at A ble rettskraftig frifunnet for frihetsberøvelse i tingretten, og at uttalelsen i lagmannsrettens dom må bero på en skrivefeil som ikke har hatt betydning for straffutmålingen.
- (24) Ankeutvalget er ikke enig i dette. Når det i domspremissene fremgår at det skal utmåles straff også for et forhold A er frifunnet for, foreligger det en saksbehandlingsfeil som må antas å ha virket inn på dommens innhold, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd.
- (25) Ankeutvalget finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at lagmannsrettens dom må oppheves på dette punkt, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (26) Ankene fra C, D, E og F kan ikke fremmes uten samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Utvalget kan bare gi samtykke når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum.

- (27) Ankeutvalget finner at det ikke er tilstrekkelig grunn til at ankene blir fremmet for Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323. Ankene tillates derfor ikke fremmet. Beslutningen er enstemmig.
- (28) E har også begjært prøving av sivile krav. Ankeutvalget bemerker at når anken over straffekravet ikke tillates fremmet, har utvalget ikke kompetanse til å ta stilling til begjæringen om ny behandling av sivile krav, jf. straffeprosessloven § 434 syvende ledd.

DOMSSLUTNING :

1. Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves for så vidt gjelder domfellelsen av B for frihetsberøvelse etter straffeloven § 254.
2. Lagmannsrettens dom oppheves for så vidt gjelder straffutmålingen for A.

SLUTNING I BESLUTNING :

1. Ankene fra C, D og F tillates ikke fremmet.
2. Anken fra E over straffedommen tillates ikke fremmet.

Kristin Normann
(sign.)

Clement Endresen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: